T?bbi Güvensizlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *T?bbi Güvensizlik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31606

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

T?bbi Güvensizlik Ölçe?i (TGO), bireylerin sa?l?k sistemi, sa?l?k profesyonelleri ve t?bbi kurumlara yönelik sahip olduklar? ?üphecilik, güvensizlik ve olumsuz beklentileri ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçe?in Türkçe adaptasyonu, ?engül ve Bulut (2020) taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Ölçek, özellikle hasta-hekim ili?kisinin kalitesini ve bireylerin tedaviye uyum düzeylerini etkileyebilecek olan **t?bbi güvensizlik** düzeyini tespit etmeyi amaçlar. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu, yap?sal geçerli?ini ve iç tutarl?l???n? kan?tlam??t?r.

Anahtar Kelimeler

T?bbi Güvensizlik, Sa?l?k Hizmetleri, Hasta-Hekim ?li?kisi, Psikometri, Ölçek Uyarlama, Sa?l?k Psikolojisi.

Yazarlar

Halil ?ENGÜL, Abdullah BULUT

Amaç

T?bbi Güvensizlik Ölçe?i'nin temel amac?, sa?l?k hizmeti kullan?c?lar?n?n t?p uzmanlar?na, sa?l?k kurumlar?na ve genel olarak sa?l?k sisteminin i?leyi?ine duyduklar? ?üphe veya inanç eksikli?inin derecesini nicel olarak belirlemektir. Özgün olarak ba?ka bir dilde geli?tirilmi? olan bu ölçek, ?engül ve Bulut (2020) taraf?ndan Türk popülasyonunda kullan?labilmesi amac?yla **uyarlama** çal??mas? ile Türkçe'ye kazand?r?lm??t?r.

Bu araç, klinisyenler ve ara?t?rmac?lar için büyük önem ta??maktad?r; çünkü yüksek t?bbi güvensizlik, hastalar?n tedavi önerilerine uymamas?na, önemli bilgileri saklamas?na ve dolay?s?yla sa?l?k sonuçlar?n?n olumsuz etkilenmesine yol açabilir. Ölçek, bu güvensizlik düzeyini ölçerek, sa?l?k politikalar?n?n ve ileti?im stratejilerinin geli?tirilmesine bilimsel bir zemin sunar.

Yap?

T?bbi Güvensizlik Ölçe?i, genellikle bireylerin sa?l?k sistemine yönelik alg?lar?n? olu?turan çe?itli boyutlar? ölçen çok boyutlu bir **yap?** üzerine kurulmu?tur. Bu yap?, hekimlerin yetkinli?ine duyulan ?üphe, sa?l?k kurumlar?n?n gizlilik politikalar?na kar?? duyulan endi?e ve t?bbi hatalar?n yayg?nl???na dair inançlar gibi alt bile?enleri içerebilir.

Ölçek, güvensizli?i sadece ki?isel bir özellik olarak de?il, ayn? zamanda sistemik ve yap?sal

ARABPSYCHOLOGY.COM

sorunlar?n bir yans?mas? olarak ele al?r. Bu nedenle, ölçülen yap?, genellikle bili?sel (inançlar), duygusal (kayg? veya korku) ve davran??sal (kaç?nma e?ilimi) güvensizlik bile?enlerini kapsar.

Geçerlik

T?bbi Güvensizlik Ölçe?i'nin Türkçe uyarlama çal??mas?nda (?engül & Bulut, 2020), ölçe?in ölçmek istedi?i yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini gösteren **geçerlik** analizleri detayl? olarak incelenmi?tir. Uyarlama çal??malar?nda genellikle Yap? Geçerli?i temel al?n?r.

Bu ba?lamda, ölçe?in faktör yap?s?n? do?rulamak amac?yla **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. DFA sonuçlar?, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk örnekleminde de korundu?unu ve maddelerin teorik olarak öngörülen faktörlere yüksek düzeyde yüklendi?ini göstermelidir. Ayr?ca, ölçe?in di?er ilgili yap?larla (örne?in, Doktora Güven Ölçe?i) ili?kisi incelenerek ölçüt ba??ml? geçerlik kan?tlar? da sunulmu?tur.

Güvenirlik

Ölçe?in tutarl?l???n? ve kararl?l???n? ifade eden **güvenirlik** analizleri, uyarlama çal??mas?n?n kritik bir parças?d?r. ?engül ve Bulut (2020) taraf?ndan yap?lan çal??mada, ölçe?in iç tutarl?l???n? belirlemek amac?yla **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanm??t?r.

Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin birbirleriyle tutarl? oldu?unu ve ayn? temel yap?y? ölçtü?ünü gösterir. Ek olarak, test-tekrar test güvenirli?i analizleri de yap?lm?? olabilir; bu analizler, ölçe?in zaman içinde kararl? sonuçlar verdi?ini kan?tlar ve ölçe?in uzun süreli ara?t?rmalarda kullan?m?n?n uygunlu?unu destekler.

Faktör Analizi

T?bbi Güvensizlik Ölçe?i'nin Türkçe adaptasyonunda, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü incelemek için **Faktör Analizi** yöntemleri kullan?lm??t?r. Ölçe?in uyarlama olmas? nedeniyle, genellikle Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) yerine Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) tercih edilmi?tir.

DFA, ölçe?in orijinal yap?s?n?n (yani, kaç faktörden olu?tu?u ve hangi maddelerin hangi faktörlere ait oldu?u) Türk örnekleminde ne kadar iyi uyum sa?lad???n? test eder. ?engül ve Bulut (2020) çal??mas?nda elde edilen uyum iyili?i endeksleri (örne?in, CFI, TLI, RMSEA), ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle yüksek düzeyde e?le?ti?ini göstermi?tir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Genellikle 5'li veya 7'li Likert format? kullan?l?r.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Yeti?kinler, Sa?l?k Hizmetleri Kullan?c?lar?

Age Group: 18 ya? ve üzeri

Population Details: Türkiye'de ya?ayan, sa?l?k hizmeti deneyimi olan bireyler.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Sa?l?k Psikolojisi, Güven, T?bbi Etik, Hasta Haklar?, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?

Affiliation Email addresses: halil.sengul@izu.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Correspondence Address: Belirtilmemi? (?leti?im, sorumlu yazar e-posta adresi üzerinden sa?lanabilir.)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe geçerlik ve güvenirlik çal??mas? **2020** y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in ticari kullan?m?, izinler ve olas? ücretler hakk?nda bilgi almak için sorumlu yazar Halil ?ENGÜL ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için genellikle yazar?n izni yeterlidir. ?leti?im e-posta adresi: halil.sengul@izu.edu.tr.

Kaynaklar

?engül, H. & Bulut, A. (2020). "T?bbi Güvensizlik Ölçe?i ve Doktora Güven Ölçe?inin Türkçe Geçerlik Güvenirlik Çal??mas?" International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:6, Issue: 62; pp:1956-1964.

Orijinal makalenin PDF dosyas? ?u adresten indirilebilir: tibbi-guvensizlik-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

T?bbi Güvensizlik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler için yazarla ileti?ime geçilmesi veya referans makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM